

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 "
Negyedévre — — — — — 2 "
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Koronázás évfordulóján.

Előtted áll néped Uram! A világháború pusztító borzalmában oázis a Te békeszerető jóságod Felséges Királyom! A királyhűségben és hazaszeretben ezer év óta megedzett egységes magyar nemzet lobogóját meghajtja előted magyaroknak nagy Királya!

Borzasztó küzdelmek, vérzivataros napok, nemzetek összeomlása és minden rosszaság összeüvöltése közben hűnyta le szemét a gondviselő, békét szerető Patriárcha. És e rettenetes időben az isteni Gondviselés jósága és bölcs előrelátása trónra ültette és Szent István koronájával ékesítette IV. Károly királyt.

És hogy miért az isteni Gondviselés jósága és bölcs előrelátása? Azért, mert IV. Károly király végig küzdött és végig szenvedte a háború egész borzalmait. Magyarjaival elől járva, látta népeinek királyhűségét és hazaszeretét, látta a gigászi küzdelmet, látta az élet-halál-harcot, látta magyar népeinek megáthatalatlan ragaszkodását és utolsó csepp vérének feláldozásával megszentelt haza földjének védelmét! Látta és megtanulta ismerni a magyart!

És ezen a harstéren közvetlenül szerzett benyomásai alatt rászáll a szent Korona és egy évvel ezelőtt magyarjainak örömrivalgása közben felkenik és megkoronázzák Magyarország királyává!

Kezében a béke olajágával lép először a trónra. Ő látta, Ő végig küzdött, Ő tudja mi az! Mi szebbet, mi fenségessebbet hozhatott volna népeinek beköszöntésül, mint a közel jövőben bekövetkező békébe fektetett őszinte reményt! Mennyire királyi kijelentés: mi nem hódítani akarunk, mi életünket akarjuk fentartani! S királyi működésének első napjától kezdve minden kínálkozó alkalmat megragadott arra, hogy a béke kérdését minél közelebb hozza.

Tette pedig azt nem azért, mintha esőkkent volna a küzdelmi vágy, mintha kevesebb lett volna a magyarban a lelkesedés, hanem tette ezt azért, mert ámbár az isteni Gondviselés nekünk juttatta a biztos győzelem reményét, nekünk az igazaknak adta a győzelmi babért és a küzdelemben való biztos győzelmi eredményt — élt és él benne erősen az a tudat, hogy a győzelem eredményeként kiserjedő békével népeinek egy szebb, egy nyugodtabb, egy boldogabb jövőt biztosítson és e sok vérrel megszentelt

öld polgárainak megadja a krisztusi szereteten alapuló béke áldásos nyugalmát. Ez a felséges gondolat csak egy felséges szívben fogamzhatott meg! Ez csak az „engedelmes” fiú Istenbe vetett végtelen bizalmának jóságos szeretete!

S most, mikor már dereng a hajnal, mikor a bekövetkezendő új év Isten után meghozza a várva-várt békét, a koronázás évfordulóján Hozzád szól fohászkodunk magyarok Istenre, tartsd meg Isten a királyt, áldd meg őt népei javára, hogy nagy hivatásában betöltse rendeltetését, a béke boldog napjaiban nagygyá és hatalmassá tegye magyar nemzetét!

Áldd meg e népet, mely királyával összefogva a királyért és hazáért életrehalálra kész!

Dr. Roska Miklós.

December 30.

A magyar nemzet azzal a megszentelt örömrézzel köszönti és ünnepli e napot, melyet az egymást szerető házások ülik meg menyegzőjükhöz évfordulóját. Egy esztendővel ezelőtt ezen a napon lépett IV. Károly királyunk a legbensőbb és a legszorosabb szövetségre magyar nemzetével, fejére tétetvén Szt. István koro-

Hontalan magyarok között.

Ide a bukovinai hegyek és erdők közé már beköszöntött havas, jeges, hideg poézisével a tél. Ameddig a szem ellát két szin uralkodik: az első hónap szízi fehérsége s a zúgó fenyveseknek bús feketébe hajló sötétzöldje. Az impressionista festő még csupán néhány okker-foltot helyezve el itt-ott a hegyek lankásain az elherjedt lomblevelű fák ábrázolására s készen volna a téli tájkép.

Pedig néhány nappal ezelőtt még az ősi verőfénynek olvasztott arányában sütkéreztünk. Még néhány későn nyílt virág is mosolygott reánk, még néhány fakészárnyú pillangó is röpdösött az utolsó meleg napsugár csalo káprázatában. A búcsúzni készülő ősznek ezt az utolsó mosolygását s az aránylagos nyugalmat, amely nem szögezett le állandó tanyámhoz, arra használtam, hogy meglátogattam hontalan magyar testvéreinket, az oroszok dühe elől menekült csángókat.

A bukovinai csángó-magyarok há-

ború előtt néhány virágzó, nagy, tisztán magyar községben laktak. Szegény ember alig volt közöttük, mert jó gazdák, főleg zöldségtermelők és kiváló erdőmunkások voltak s igen szépen kerestek.

Falvaik: Andrásfalva, Istensegits, Józseffalva, Hadikfalva nagyok, tiszták és rendezettek, ami nagyon is feltűnő ebben az országooskában, ahol egy-egy falu házai tanyái néha 10 kilométeres távolságban szóródnak szét. Ritkán látni még a Székelyföldön is olyan szép fehérre meszelt házakat, tiszta udvarokat, kerteket, belsősegeket s főleg templomokat, mint itt.

Ami a legdicséretesebb, ez a jó nép a rutének, oroszok, lengyelek, oláhok, németek nagy számbeli túlsúlya mellett is megmaradt, távol volt, igazi hazájától is, magyarnak nyelvben és szívében egyaránt. Beszédök hamisítatlan esziki tájszólas, szívük dobogása is magyar, pedig jog és törvény szerint osztrák állampolgárok.

Most azonban nagyon sokan a hontalanság könnyekkel szózott kenyerét eszik. Sokan koldusbotra jutottak, mert, amikor

a muszkáknak futniok kellett, mindent felégették s a marhákat elhajtották.

Azelőtt, mivel azt remélték, hogy örök időkre ott maradnak, nem nagyon bántották a lakosságot, annál lovagiatlanabbak voltak azonban későbbben s tehetetlen bosszújukat a békés polgári lakosságon: aggokon, nőken és gyermekeken töltötték ki. Legelőbb szentvedett Hadikfalva, melyet, mivel „belátott” katlanban fekszik, állandóan bombáztak magaslati állásokból. A falut ki kellett üríteni s a lakosságot a front mögötti falvakban kellett elhelyezni.

É szomorú száműzetésükben kerestem fel őket, hadd halljanak néhány vigasztaló, biztató, bátorító szót. Megelőző napon küldönc útján jeleztem érkezésem s magúzentem, hogy alkalmas térségen gyűljenek valamennyien össze, mert tábori istentiszteletet fogok tartani.

Nagy örömmel és tisztességgel vártak, még diadalkaput és kápolna-féle alkotmányt is csináltak friss fenyőágakból. A fal: ősz birája köszöntö meg jöttemet. Sokszorosan jól esik nekik, mondá, ez a látogatás, mert agg plebánusuk távol in-

Oberbauer A. Utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hirmévek örvendő és legrégibb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

nája, minden hasonló szimbólumok leg-tartalmasabbika. Mert ráknézve a koronázás nem hivatkozó mutatványosság, nem a monarchikus államformával öröklött, őszinteség nélküli divat: a Szent Korona megtestesíti a fejedelmválasztó magyar nemzet akaratát, a honfoglaló magyarságnak a földhöz való tulajdonjogát, s a nemzetnek alkotmányában megnyilatkozó sajátos lényegiségét. Szt. István Koronája tehát élő valóság, nem tárgy, hanem a nemzet személyiségének megtestesítője, s nevét ép olyan joggal kezdhetné nagy betűvel a magyar írás, mint a többi tulajdonnévét. Mikor tehát a nemzetet képviselő országgyűlés megbízottjai a trón jogszerű örökösének fejére tették Szent István Koronáját: a nemzet az ő szuverenitásának teljességéből önként adta kezébe a rajta és fölötte való fejedelmkedés jogát, legfőbb részesevé és oltalmazójává tette e vérrel szerzett föld tulajdonjogának, s fölként szent személyét tette alkotmányos élete idegrendszereinek középpontjává. A nemzeti örömlümp osztatlan boldogsága aranyozta be ama nagy napot, s aligha vétünk a történelmi igazság ellen, ha megállapítjuk, hogy IV. Károly az első Habsburg vérből származott magyar király, kit nem az u. n. aulikusok hivatalos ovációja, hanem az osztatlan magyar nemzet maga fölé emelő készsége és öröme rajongott körül a koronázás magasztos szertartásának minden részletében. A múlt minden keserűsége az alkotmányvédők harcok fegyverzajából született és táplálkozott: s a Gondviselés bölcsességéből e világháború fegyverzajában talált egymásra nemzet és dinasztia abban a boldog megismerésben, hogy legszentebb javaink azonosak, s ezeknek oltalmazásában nemzet és fejedelem együtt áll vagy bukik! . . . Ezentúl a Szózat „Itt élnek, halnod kell!” elszántságában osztályosnak érezzük az uralkodó szent személyét is, szent a nemzeti öntudat tartalma és súlya kimondhatatlanul gyarapodott. Így fakasztotta a Gondviselés kifürkészhetetlen akarata a sarajevói tragédia gyászából a nemzet

szébb jövőjével bízott reményeket, s így lett a nemzet és dinasztia egymásra találása e rettentő háborúnak egyik legérdekesebb következménye. Lehet, hogy e szent egység első gyümölcseképpen rövidesen a védekező győzelem boldog tudatában tehetjük le fegyverünket, de mindkét félnek jól kell tudnia, hogy a kölcsönös hűség megpróbáltatása a békében állandó és nagyobb mértékű lesz. A legyőzött külső ellenség duzzogása lassanként elűl, de a megszegyenült belső ellenség a lepirított ember szívós alatomosságával fogja bomlasztó aknamunkáját tovább folytatni. A fűben csúszkáló, bokorral, virággal takaródzó férgekkel szemben bizony nehezebb lesz a védekezés, mint volt a vijjogó keselyűk s a fogukat csatogtató, ordító fenevadak ellen.

Épen most olvassuk, hogy hű cseheink és román szövetségeseink álmainak teljessége „Szent István Koronájának összetöre” volt. E gonoszsággal szemben több megnyugtatót, hitet, reményt és bátorítást egy nap se szerezhette a magyar nemzetnek a koronázás évfordulójánál: élénk emlékeztetőbe hozza mindennek, hogy Szent István Koronájának Szent István Kar dja az oltalmazója! . . .

b.

A brassaiak öröme.

Az egész Erdélyben őszinte, mely örömet keltett az a hír, hogy a Romániába hurcolt túsok visszajönnének s a rabság keserű percei végre betejedőznek számukra. Még csak pár nap s itthon vannak az édes hazai föld pótolhatatlan levegőjében. Ujjongó örömmel ölelik őket kedlünk, szeretnők szívünk melegével pótolni azt a sok nyomorúságot, súlyos nélkülözést, amiben 15 hónapon át részük volt, de csak gyöngye szó, amit nekik adhatunk. A mi szeretetünk első sorban Meisel apát felé fordul, akinek sorsát törékeny egészsége miatt állandó aggodalommal figyeltük. De a jó Isten megtartot-

ta őt életben s visszaadta nekünk. Hősi lelkét nem törte meg a rabság, bár nagyon nehéz napokat kellett átélnie. Okt. 4-éről kelteve még ezt írta szüleinek: „Minden vágyam, imádságom a tiétek, édes szülieim, testvéreim, rokonaim. A csöndes esti órákban találkozunk lélekben. És ez is vigasztalás. Az oltár előtt elmélyedek a szent Szívbe s a forró könnyek mossák a sebet, amely osztály-résziünkül jutott. Hála Istennek, még az élők között vagyok. Lerongyolódtam ruháimban, de a lélek ép, s a viszontlátás reménye nagy és erős. Él még a mi jó, örök Istenünk. Fel a főt, égfelé a szívet! Még látjuk egymást. A pénzt nem kaptam meg, pedig a kegyelem kenyér nagyon keserű. Ti nem tudjátok, de én igen.”

Ma már azonban mindez felede van, a visszatérés öröme feledtet mindent. És hogy épen híveit milyen boldogsággal töltötte el lelkipásztoruk visszatérésének híre, annak beszédese tanuja az a cikk, melyet Schmidt T. dr. írt a Brassói Lapok dec. 20-i számában. A tanulmányos és jellemző cikket igazi épüléssel olvashatja mindenki s azért egész terjedelmében közöljük:

Az örömtől, a boldogságtól nem tudom hol kezdjem? . . . Hogy kezdjem? . . . Meisel József, Brassó városának közszertartásban és köztisztelőben álló apátplebánosa 15 hónapi keserves rabság után ma-holnap újra itt lesz közöttünk. Az emberi kor végső határáig talán . . . immár többé elszakíthatatlanul.

Nem láttam őt soha, nem ismerem őt még csak látásból sem. De igen jól ismerem írásaiból, híveinek, tisztelőinek, barátainak elmondásából. Brassó városának oláh megszállás alatti történetében egy külön nagy fejezet őt illeti meg, s mint aki behatóbban is foglalkozom ezen idő történetével, szinte naponta akadt dolgom Meisel szellemével, s mondhatnám lelkem összenőtt az övével — így elképzelhető az a boldogság, amely eltöltött akkor, amikor az internáltjaink sorsa, hazatérése, Bukarestbe való megérkezésük iránt mintegy két hete folyton érdeklődve ma

nen betegen fekszik, ők pedig már hetek óta nem hallgattak szent misét s prédikációt, mert a talú, amelyben most laknak, oláh. Amíg szekrestyessé előléptetett János legényem a tábori oltár felállítására körül szorgoskodott, elvegyülttem a zsi-bongó nép közé. Unalmas, zöldesszürke tábori színektől túltelített szemeimnek jól esett az új kép, ez a tarka, színes, zajongó tömeg. Az őregbék férfiak egy csoportban tömörültek. Velők politikálni kellett, természetesen a háború és béke kérdéseiről. Egy tisztas öreg etikai magaslátról mérlegelte a háborút: „az emberi- ség megérdemelte ezt a nagy csapást, mert elfajult.” Volt közöttük néhány szép szál szabadságot katoná is falusi ünneplő gúnyában. Ezek az olasz frontról jöttek haza. Néhány surján legényke is ott lógott a férfiak között. Soknak kalapja mellett csinált virág bokréta. Tegnap sorozták be őket. Igen sok az asszonyféle. Ezer kérdéssel rohannak meg, s minden kérdésnek egy a vége: mikor mehetnek már haza. Szemekben csak úgy csillog a hazai föld imádata. Legtöbb

közöttük a gyermek. Ezek gondtalanul csicseregnek, mint a madarak, ezeket még nem hervasztja a háború dere. Még örvendenek is, mert nem kell iskolába járniok. Valamennyin: férfín és nön, sőt a növendék gyermekeken is hosszú, sötétbarna, gazdagon zsinorozott zeke van. Ők szokmányiak hívják. Egy parázsszemű fiúskától tréfásan azt kérdeztem, szép volna-e a szokmány zsinor és sujtás nélkül is? mire ő a meggyőződés fellebezhetetlen hangján felelte: „nem volna tisztességes.”

Beszélgés közben egy elég szomorú tény is derült ki. Még jóval a háború kitörése előtt a hirtelen megzavargodás, az „auri sacra fames” szelleme vert gyökeret a nép között s a legények s fiatal házaskok egész raja vándorolt ki Amerikába, sok pénzt keresni, pedig, jegyzé meg a filozóf öreg, egyik sem szorult rá, valamennyien tisztességesen megélhettek volna itthon is.

Ezalatt szorgoskező Jánosom néhány asszonynak segítségével felállította a kis zöld lugasban a tábori oltárt. Csokor is

került reá az ősz utolsó virágaiból s a boróka-fenyő örök zöldjéből kötvé.

Híveim szépen sorba álltak. Elül a gyermekek, aztán a leányok, asszonyok és férfiak. Fölöttünk mosolygott a felhőtlen ég, muzsikánk volt a fenyvesek közt száguldozó szél zúgása, néha-néha az ágyúk dőreje, s a legszebb zene, mely emberi hangon kél, de a szívből fakad. Kezdetben csak egy-egy bátoratlan, reszketős, öreg hang hallzott, aztán még egy, majd több, majd sok csatlakozott hozzá, s amikor itt osztrák földön magyar szívek kértek áldást a magyar hazára, énekük a szenvedő, de Istenben bizó lelkek hársány-himnuszára dagadt. A vigasztalás, bátorítás néhány igéjét is őszinte áhitattal és figyelemmel hallgatták.

Amikor elbúcsúztam tőlük, egy jószágos képű anyóka egy remekbe termett káposztafejjel kedveskedett. Lám a jó Isten csekély fáradságomért már földi jutalomról is gondoskodott.

Wassylkiewicz Viktor.
tábori pap.

délután a Brassói Lapok bukaresti tudósítójától e szavakat hallom a telefon vékony huzalán keresztül a távolból:

Meisel apátplebános tegnap este az internáltak első csoportjával megérkezett. Ma délelőtt beszéltem is vele; az út fáradalmait leszámítva jól van, egészséges, boldogsággal és a jóságos Istenbe vetett hittel várja, hogy mielőbb övéi között lehessen.

Tehát Meisel úrra itt lesz közöttünk, sokkal hamarabb, mintsem ezelőtt négy héttel még hittük volna. De hittük...

A város felszabadulása évfordulójának ünnepén többek között azt mondtam: e pillanatban lelkiünk hozzázáll, talán az övé is felénk és — találkoznak valahol a Szereth partján, s a miénk megvigasztalja a sötét bizonytalanságban lévő, hogy hajnalodik, hogy már nagyon várjuk, ma-holnap itt is lehet közöttünk.

S ime — Istenünk jóvoltából — Megváltó születésének ünnepére felvirradt, kinyílt a nehéz veretű tömlőcajtó és ő visszatér hozzánk.

Pedig elkérülhetette volna e rabságot, de ő hívei mellett akart maradni mindvégig. A menekülés nehéz óráiban azt mondta volt Logothetti Oreszt grófnak: „Katonai szolgálatot teljesítek, el kell mennem, pedig szívem minden szála visszahúz!” És milyen boldogan hirdette egy óra múlva: „Nem kell elhagynom nyájamat! megkaptam az engedélyt, hogy maradhatok!”

És fellelegzett a férfi kebele — írja emléknaplójában, — és én híveim között lehettem. Azt írja továbbá 1916. aug. 28-áról: Esti imámmal generális abszolutiót adtam és kihírdettem, hogy megosztom velük a szenvedés poharát, mely reánk vár.

A szenvedés pohara... az volt fenékgig. Elzárva a világtól, mindentől, egyedüli támasza a magyarságnak az egyház, az Isten volt. És itt volt velük, szerető pásztoruk. Maga is így ír szept. 6-áról: „Élszakadva a világtól, — mit sem tudunk. Így eltelt ez a nap is, az esti 6 óras imával, amelyen sokan vettek részt. Kis elnévelési pontot adok minden este híveimnek: Maradj Uram velünk, mert esteledik a nap! volt a rövid elmélkedés tárgya.”

Szeptember 11-éről meg a következőket írta: „Ma voltam 46 éves. Hálátelt szívvel köszöntem meg a jó Istennek mindazt, amiben részesített, különösen, hogy megengedte, miszerint ez nehéz, válságos időben híveimmel lehetek, akiknek arcáról leolvadni, hogy jól esik lelkipásztorukkal lenni. Különben az első keresztényekéhez hasonló életünk. Reggelenként és esténként a jó Isten házában gyűlünk össze...”

A szenvedés poharából kijutott neki. Az oláhok folyton zaklatták, de ő kitarított hívei mellett. „Nem egyszer elfog a fájdalom — írja szept. 18-án, — hiszen meghaltem volna, készen állt minden az elmenetelre és én... én lelkiismeretem és szívem szavára hallgattam és visszatértem az aggodalmak helyére, ahol Dammokles kardja folyton fejem fölött lóg és bármilyen hitvány hazugságra lecsaphat reám. — Uram! Légy irgalmas hozzám és azokhoz, kiknek nem Krisztus, nem az

egyház a fő, hanem — a pénz, az alamizsna és a kenyér!”

El volt keseredve az ittmaradt magyarok rettenetes sorsa miatt is. „A hívek kitarították a jobban, önmegtadadásban, éhezésben, Szegények!! És nincs kilátás a segítségére!” Ismét máshol: „Istenem, honnan adjak, hogy segítsék rajtok? Mikor én is koldus vagyok.”

Szept. 3-áról azt írja: „Hideg szél süvít végig s jobban megfagyasztja az amúgy is jég hideg kebleket.” De a következő napon: „Kedves, mosolygós napsugaras reggel volt, a jó Isten vigasztalni akar evvel is, amint már annyiszor vigasztalt.” Szept. 10-én: „Szép, remek nap lesz ma. A nap édesen süt, felszárítja a könnyeket, melyek arcunkról hullanak! Oh Jézus... meddig tart — e bizonytalanság??”

Akik nem ismertük soha Meiselt, ezen írásaiból a legművészebb képet alkothatjuk meg magunknak. És a bizonytalanságnak vége — így lehet — megígérték illetékes helyen — a karácsony szent ünnepére itt lesz közöttünk és övéi között, kikben azonban hiányt fog találni, mert a fiát szívéből letépett édes atyját az Úr időközben magához szólítja. De Isten akarataiban aki legelőször megnyugszik, az ő lesz.

Brassó polgársága, hogy mily örömmel várja haza szeretett apátplebánosát, erre ezúttal csak két kis momentumot ragadok meg.

Amikor telefonon bementam a régen várt örömhírt a plebániára és kértem, hogy legelsőbben is édes anyjával és unokahúgával közöljék a hírt, a telefonközpontból örömtől boldog rezzesű női hangok sűrű éjlett kiáltottak a telefonba. S mikor lettettem a kagylót, akkor vettem észre, hogy a velem szemben ülő 46-os főhadnagy könnyezik... Szeged is osztozott e könnyekben Brassó örömeivel.

„Elveszett pásztorotok, brassóiak, visszatér hozzátok.”

Igen, Isten kegyelméből visszatér s az erdélyi egyházmegye veletek örvend s veletek ünnepel.

H I R E K.

Boldog új évet kívánunk olvasóinknak.

-- **Karácsonyi ünnepek.** Zajtalan csendben multak el ez idén is a karácsonyi ünnepek, a háborús idők elnémitották az örömet, s legfeljebb az istentiszteletet mutatták az ünnepet, külsőleg maradt minden a megszokott kerékvágásban. A székesegyházban Tamási Áron nagyprépost mondta az éjfél misét, ünnep első napján főpásztorunk ponfűfikat, Balázs Ferenc praelátus-kanonok pedig az ünnephez méltó szép beszédet mondott a krisztusi demokráciáról. Ünnep másodnapján Tamási Áron nagyprépost tartotta az istentiszteletet és Sándor Imre s. lelkész predikált.

— **Áthelyezés.** Antal János Varságról Viczére helyeztetett át lelkésznek.

— **Hangverseny.** A hősök sírjainak rendezésére nagyobb szabású hangverseny készül városunkban, melynek különös érdekességet ad a Székelyhíd pár sze-

replése. Érthető várakozással fordul mindenki a térparancsnokság felé, mint amelynek kezében vannak a rendezés szájai, jelenleg azonban még nem tudnak határozott híreket adni, amennyiben az operaház intendánsa nem jelölte meg a napot. Legnagyobb valószínűséggel jan. 5-én lesz a hangverseny.

— **Karácsonyi ünnepélyek.** A háború nélkülözései és nyomorúságai sem akadályozták meg az anyagsziveket, hogy ne varázsolják vissza az elmúlt boldogabb időköt a karácsonyfa szelid, melegfényű gyertyáival s a kis Jézuska apró kis emlékeivel! A papnevelő és központi papság részére a püspöki palota ebédlőjében volt a karácsonyest. Főpásztorunk beszélt az anygallal s így mindenki számára jutott valami kedves meglepetés, aki jól viselte magát. Tekintettel azonban, hogy az anygal nagyon elnéző, nem maradt senki ajándék nélkül. Pedig sokan álltak a karácsonyfa körül: egyházi méltóságok, ifjú levítők, nagypapák, közönséges apák, unokák, menekültek és oroszok tarka vegyüldében. És az ajándékok nem voltak épen közönségesek. Művészi festmények, szt. képek, keresztek s egész sereg praktikus és hasznos tárgy került szétosztásra. És mindenki meg volt elégedve a magáival. Hogy is lenne megelégedve azzal, amit az anygal hoz?

A Szociális Misszió Társulatnál dec. 23-án délután volt az anygaljárás. 35 gyermeket láttak el ruhával, cipővel, játékokkal, téstákkal. A hadi özvegvek húst, főzeléket kaptak. Ugyanekkor volt a zárdában a szegény tanulók karácsony fája. 30 gyermeket öltöztettek fel s rakták meg zsebüket téstákkal s játékokkal. Oh a jó nénikék nagyon jól értenek az anygalok nyelvén. Azért náluk mindig különösen szép szokott lenni ez a szent este.

A kath. iskolában is 12 gyermeket öltöztettek fel karácsonyi ajándékképen.

Az inasotthonban 26-án délután nézett be az anygal; a főpásztor és a plebános részéről is vitt sok apró kedves és praktikus dolgot a szurtas ifjúságnak. De nem kerültek el az anygalok a kórházakat sem. Apró kis tárgyaikkal örömet varázsoztak a sokat szenvedett hadiak szívébe. Gyermeki örömmel kapkodták el a képeslapokat, ceruzát, téstát, zsebkenődöt, de mindennekelett: a gondülő füstölt-nivalót.

— **Villanyvizériák.** Csaknem tőrhetetlen már a helyzetünk a villanyvilágítási zavarok miatt. Türelemet kérünk tehát t. olvasóinktól, ha lapunkat nem kapják a rendes időben, de nyomdánk villanyerőre van berendezve, s ha nincs áram, áll a munka. A késedelem okát tehát ne bennünk keressék, hanem olyan rajtnak kívül eső körülményben, amelyért nem minket ér a felelősség.

— **Ad Directorium!** Az 1918. évi Directorium a villanyvizéria miatt, mely a villanyos szedőgéppel való munkát igen sokszor megakasztotta, csak január közepén jelenhetik meg.

A régi Directorium az alább közölt változások figyelembevételével egészen jól használható, míg az új könyv megérkezik.

Jan. 1—5. manet.

Jan. 6. Epiphania sine com. Dom.

Jan. 7. de 2. die infra Oct. LL. I. N. de
Ep. ad. Rom. per tot. Hebd.
Jan. 8. de 3. die.
Jan. 9. de 4. die.
Jan. 10. de 5. die. — In Vesp. com. S.
Hyg.

Jan. 11. de 6. die. Com. S. Hyg. — Vesp.
seq. E. I. Vesp. festi a Cap. propr. (Vers.
Omnes de Saba etiam cras in L. et
Vesp.) Com. praec. (Ant. Admoniti.
Vers. Reges Tharsis.)

Jan. 12. Sabb a 1b. De Dom. infra Oct.
sem. Off. soll. ut per Oct. et pr. loc.
— LL. I. N. De Ep. ad Rom. ut pr. loc.
— Com. Oct. in L. et M. — Vesp.
seq. com. praec.

Jan. 13. Oct. Ep. — LL. I. N. Incip. Ep. I.
ad Corinth. — In Vs. com. seq. et S.
Fel.

Jan. 14. a 1b. S. Hilarii. LL. I. N. de Ep.
I. ad Corinth. (In Ant. Brev. Resp.
e Dom. II. post Epiph.) 9. L. com. S.
Fel. in L. et M. — Vs. a Cap. seq.
com. praec. et S. Mauri.

Jan. 15—17. manet.

— **Helyreigazítás.** A Gyulafehérvári Hírlapnak Betörés a rendőrség tőzomszédságban e közleményére vonatkozólag a rendőrség a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

Csupán a cikknek, a közállapotok felett keseredett és főleg jóindulatú szerzője megnyugtatóra megemlítjük, hogy a kérdéses raffinrozott betörő királyt — egy szerény pékias — még mielőtt pokoli tervét végrehajthatta volna, a tényleg tőzomszédságában levő rendőrség legénységi szobájába éjeli rázzjáról épen visszatért rendőrség- csendőrség- és katonai rendőrség emberei lefűllettek. Ennyi az igazság.

Nem tesz szegályatot a közügynek, aki a mostani igen nehéz időben ferdítéssel vagy feltenyék hamis beállításával akarja a közvélekedést igaztani.

— **Csiky Miklós emlékére** Gazda Dénes 10 koronát adott.

— **Adakozás.** Gazda Dénes a Majláth alapra 50, a fogadalmi templomra 20, Pro Transsylvania 20 koronát adományozott.

— **A Szoc. Misszió Társ. munkája Vulkánban.** A helyes szociális érzék birta szervezkedésre Vulkán intelligenciájának hölgyeit, hogy segítsenek a háború okozta nyomortársak ezer nemén. Megértették plebánusok hívó szavát s megalakították a Szoc. M. Társ. helyi szervezetét.

Csikorgó hidegben, a fagyos zsilvölgyi szélben felkeresték a nyomort a saját otthonában, hogy ahol szükséges, ott segítsenek. Ijesztően növekedett a segélyre szorulóak száma, mert elhagyatottak a bányász-gyerekek, de a jó lelkek fáradozása győzött. A nagylelkű adakozók — „Pro Transsylvania” — a Bánya Társulat — lehetővé tették, hogy több mint 300 gyermek kapjon a szükség szerint cipőt vagy meleg alsó és felső ruhát. Látni kellett volna azokat a ragyogó gyermekszemeket, amint megkapták ajándékukat 23.-án d. u. a roskadozó karácsonya alatt! Mert ez is volt! Ás dió, alma, tészta kosár-száma, amit szintén a jószívű hölgyek adtak össze. Így dolgozott az angyal s boldogok voltak nemcsak a gyermekek, hanem az adakozók is.

— **Jótekonyság.** Muntyán Romulusz 5 pár, Fischer Adolf, Tamás Sándor és Szrága Ede 3—3 pár cipőt készítettek ingyen a hadi árvák részére. Szrága Ede 2 párt még ajándékba is adott.

Szerkesztői üzenetek.

Kath. nevelés. Köszönjük, sorát ejtjük, de befejezeten, az utolsó oldal valahol elmaradt. Mi majd befejezzük.

Egy csuhas példa. Örvendünk, hogy megértett. Csak minél gyakrabban, mi aztán válogatunk, s rendre rendre leadjuk őket.

Pályázat.

A nagykászoni római katolikus elemi népiskolához rendes tanítónői állásra 1918. január 15.-ig pályázatot hirdettünk.

Fizetés rendes. Az állásról tanév közben lemondani nem szabad. Pályázatok a Róm. kath. Plebánia Nagykászón, Csikm. kiüldendők!

Iskolaszék.

Varróár.

Az én patent varróárom úgy varr mint a varrógép: bőrt, lábbelit, szerzőt, szíjjat, szőrmét, szőnyeget, takarókat, sátor szövöket, útkabátokat, zsákokat stb. Kezelése felette könnyű. Nélkülözhetetlen mindenkinek, különösen kézműveseknek, gazdálkodóknak, katonáknak. Sok elismerő irat. Használhatósága garantálva. A teljes felszerelés ára cérnával együtt, négy különböző árral és használati utasítással a pénz előzetes beküldése mellett 4 kor. 10 fillér, utánvettel 4 kor. 40 fill. Harcétre csak a pénz előzetes beküldése mellett. Szállítási költségek nem számítatnak. Elárusítóknak árkedvezmény.

Megrendelhető: **Bennek Józsefnél,** Troppau, Szilézia. Herrengasse 41. s — 15—20

Fényképészeti cikkek!
gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz
a könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katholikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy a tagoknak, mint a hozzáférhetőnek érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel

valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptőke

és tartalékokkal rendelkezvén, teljesen megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhassa vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindekor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáférhetőnek szakszerű és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felvesz:

Életbiztosításokat tőkre, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leánykiházasítási és fű ellátási biztosításokat, valamint jelzőlogos életbiztosításokat, ugyszintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére, melyet káplánok, plebánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánosok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megértettnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénztintézetek, áruaktárak, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteketi **Jékgár ellen** mindennemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — **Óvadék és kezesség biztosítást.** — **Eltulajdonítás, lopás** hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utípodgyász biztosítást. Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáférhetőknak

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.